

2. Линник Т. А. Виробництво сталі в Україні 2007-2011 рр. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstrategy.com/uk/rynki/item/50-v-ukraine-v-2011-godu-bylo-vyplavleno-353-mln-tonn-stali-chto-na-57-bolshe-pokazatelja-proshlogo-goda.html>

3. Україна посіла 8-ме місце у світі за виплавою сталі / Інтерфакс-Україна. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://gazeta.ua/articles/business/_ukrajina-posila-8-me-misce-u-sviti-za-viplavkoju-stali/419413

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ОБОРОТНІСТЬ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Шинкар С.М., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств харчування та торгівлі,

Мілаш І.В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств харчування та торгівлі,

Михайлова О.В., ст. викладач кафедри економіки підприємств харчування та торгівлі, ХДУХТ, м. Харків, Україна

Управління оборотними активами є одним із основних елементів управління економічною діяльністю торговельного підприємства. Загальновідомо, що торгівля відрізняється від інших галузей народного господарства відносно високою потребою в оборотному капіталі та високою швидкістю оборотності оборотних активів.

Для більш глибокого вивчення процесу формування оборотних активів підприємств роздрібної торгівлі було обстежено вибіркочув сукупність підприємств роздрібної продовольчої торгівлі міста Харкова різних форм власності за період 2005–2010 роки.

Як показали дослідження [1, с. 149–155], потреба в оборотному капіталі визначається трьома статтями оборотних активів: товарними запасами, які відіграють головну роль, дебіторською заборгованістю та необхідними платіжними (грошовими) коштами. Періоди обороту окремих елементів оборотних активів характеризувалися найбільшою тривалістю за товарними запасами – від 44 днів у 2005 р. до 34 днів у 2010 р. Період обороту дебіторської заборгованості та грошових коштів був значно коротшим: у межах 5–9 днів, що пояснюється їх незначними розмірами та питомою вагою у складі оборотних активів.

З метою виявлення чинників, що впливають на оборотність оборотних активів підприємств роздрібної торгівлі, проведено факторний аналіз

взаємозв'язку величини і динаміки обсягу товарообороту та оборотних активів (див. табл.).

Системний підхід до характеристики господарської діяльності підприємств роздрібної торгівлі передбачає, що величина і структура оборотних активів повинна знаходитися в прямій залежності від обсягів діяльності: більший обсяг товарообороту може супроводжуватися збільшенням оборотних активів, у зв'язку з більшою потребою коштів на товарні запаси; додаткове залучення покупців може супроводжуватися збільшенням дебіторської заборгованості.

У досліджуваних підприємствах у 2010 році, порівняно з 2008 роком, зазначені залежності в основному дотримувалися: динаміка зміни оборотних активів перебігала за динамікою обсягу одноденного товарообороту. Так, у 2009 р., порівняно з 2008 р., темп приросту одноденного товарообороту склав 11,0%, темпу приросту оборотних активів – 8,3%. У 2010 р., порівняно з 2009 р., темп приросту одноденного товарообороту склав 14,7% за темпу приросту оборотних активів 6,8%. Оскільки темпи зростання обсягу товарообороту декілька випереджали темпи зростання оборотних активів, був досягнутий позитивний результат у вигляді прискорення оборотності оборотних активів.

Таблиця

Факторний аналіз оборотності оборотних активів в середньому за групами підприємств роздрібної продовольчої торгівлі м. Харкова за період 2008–2010 рр.

Показник	2008 р.	2009 р.	2010 р.	Темп зміни, %		Відхилення, (+,-)	
				2009/ 2008	2010/ 2009	2009/ 2008	2010/ 2009
Оборотні активи, тис. грн	13204	14303	15271	108,3	106,8	1099	968
Одноденний товарооборот, тис. грн	261,0	289,7	332,3	111,0	114,7	28,7	42,6
Період обороту оборотних активів, дні	50,6	49,4	45,9	97,6	92,9	-1,2	-3,5
Чинники відхилення							
за рахунок зміни величини оборотних активів						4,2	3,3
за рахунок зміни одноденного товарообороту						-5,4	-6,8

Загальне зниження періоду обороту оборотних активів у 2009 р., порівняно з 2008 р., на 1,2 дні відбулося під впливом зміни двох чинників –

збільшення суми оборотних активів на 4,2 тис. грн і зниження одноденного обсягу товарообороту на 5,4 тис. грн. Аналогічна ситуація відбувалася і в 2010 р., порівняно з 2009 р.: зниження періоду обороту оборотних активів на 3,5 дні відбулося під впливом збільшення суми оборотних активів на 3,3 тис. грн за одночасного зниження обсягу одноденного товарообороту на 6,8 тис. грн.

Таким чином, для глибокого вивчення процесу формування та ефективності політики фінансування оборотних активів підприємств роздрібною торгівлі ми провели дослідження ефективності використання оборотних активів. За показники ефективності використання оборотних активів ми обрали оборотність товарних запасів, дебіторської та кредиторської заборгованостей, оскільки процеси обороту активів і капіталу. Аналіз цих показників показав, що протягом усього досліджуваного періоду тривалість обороту оборотних активів постійно зменшувалася. Факторний аналіз оборотності оборотних активів показав, що поступове зниження показника оборотності відбувалося за рахунок зміни двох чинників: збільшення суми оборотних активів і зниження одноденного обсягу товарообороту. Це характеризується як позитивне явище, оскільки прискорення оборотності оборотних активів не вимагає додаткового авансування коштів на забезпечення поточної діяльності оборотними активами.

Список літератури:

1. Шинкар С. М. Дослідження ефективності використання основних елементів оборотних активів на підприємствах роздрібною торгівлі / С. М. Шинкар, І. В. Мілаш, О. В. Михайлова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. пр. – Х. : ХДУХТ, 2013. – Ч. 1, вип. 1. – С. 149–155.